

Bestuursdienst

Bezoekadres
Waagstraat 1

Afdeling **Beleid en Advies**
Onderwerp **Beleidsregel Externe Veiligheid gemeente Groningen**

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Aan de leden van de raad van de gemeente Groningen
Postbus 20001
9700 PB GRONINGEN

In uw antwoord
graag datum en
kenmerk vermelden

Wij zijn met het
openbaar vervoer
bereikbaar,
buslijnen
1, 2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Telefoon (050) 367 10 84 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk MD 10.2302151

Datum **26 AUG 2010** Uw brief van --

Uw kenmerk --

Informatie over
vertrektijden krijgt u
via telefoon 0900-92 92

Geachte dames en heren,

Met deze brief bieden wij u de 'Beleidsregel Externe Veiligheid gemeente Groningen' aan. Deze beleidsregel bevat de veiligheidsambitie van de gemeente Groningen alsmede criteria voor veilige vestigingsplaatsen van nieuwe risicobedrijven en voor ruimtelijke ontwikkelingen nabij bestaande risicobronnen.

Op 19 januari 2010 heeft ons college de ontwerpbeleidsregel Externe Veiligheid gemeente Groningen vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. Bij raadsbrief van 15 januari 2010 is de raad hierover geïnformeerd en zijn tevens de hoofdlijnen van de ontwerpbeleidsregel Externe Veiligheid geschetst.

Conform de Inspraakverordening heeft de ontwerpbeleidsregel van 4 februari 2010 tot en met 18 maart 2010 ter inzage gelegen. Er zijn geen reacties binnengekomen op het ontwerp.

Externe veiligheid heeft zich gedurende de laatste jaren steeds meer ontwikkeld tot een bepalend milieuaspect. Al in een relatief vroeg stadium, begin 2006, hebben wij geanticipeerd op de toenemende aandacht voor het aspect externe veiligheid en hebben wij interimbeleid voor externe veiligheid opgesteld. Het interimbeleid was met name bestemd om de tijd te overbruggen tot het rijk meer duidelijkheid kon bieden op het gebied van externe veiligheid. Inmiddels is er concrete regelgeving op rijksniveau. De inhoud van de Beleidsregel hebben wij hieronder kort samengevat.

Doel

Met deze beleidsregel neemt de gemeente Groningen haar verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de burgers. Aan de ene kant wordt een overzicht gegeven van de bestaande risicosituatie. Aan de andere kant worden randvoorwaarden geformuleerd voor nieuwe ontwikkelingen. Hierdoor wordt duidelijkheid en eenduidigheid gecreëerd. Deze beleidsregel is bedoeld om bij de initiatieffase van een nieuwe ontwikkeling een afwegingsinstrument te bieden waarmee externe veiligheid volwaardig wordt meegenomen. Deze beleidsregel maakt helder welke ontwikkelingen toelaatbaar zijn en welke niet.

Ambitie

Het rijksbeleid kent geen harde normen voor het groepsrisico maar wel voor het plaatsgebonden risico. De lokale overheid heeft daardoor de mogelijkheid een eigen (integrale) afweging te maken (ruimtelijke ontwikkeling versus veiligheidsrisico). De lokale overheid verkrijgt hierdoor beleidsruimte. Uitgaande van het wettelijke minimumniveau kan het ambitieniveau voor externe veiligheid zich bewegen tussen twee uitersten, tussen totale veiligheid en ruimte voor alles. Belangrijke afwegingen hierbij zijn kosten, omvang risico in relatie tot de omgeving en mogelijkheid voor (nieuwe) ontwikkelingen. Totale veiligheid is in een compacte stad moeilijk te realiseren en houdt veel ontwikkelingen in de stad tegen. Ruimte voor alles houdt geen rekening met mogelijke risico's. Groningen streeft naar een hoog veiligheidsniveau. 'Zo veilig mogelijk' luidt de ambitie van de gemeente Groningen voor externe veiligheid. Externe veiligheid wordt gezien als zelfstandige kwaliteit van de leefomgeving voor de bewoners van de stad. Stedelijke ontwikkelingen en externe veiligheid worden niet gezien als elkaar uitsluitende factoren. De groei en de ontwikkeling worden door externe veiligheid niet belemmerd maar kwalitatief verbeterd. Hierdoor wordt een bijdrage geleverd aan de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving zoals verwoord in het milieubeleidsplan 'Duurzaamste stad groningen.nl'.

Toetsingskader

Deze beleidsregel is bedoeld om bij de initiatieffase van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling een afwegingsinstrument te bieden waarmee externe veiligheid volwaardig wordt meegenomen. De beleidsregel maakt helder welke ontwikkelingen toelaatbaar zijn en waar – en welke niet.

De kern van de beleidsregel is dat wordt voorkomen dat:

1. nieuwe kwetsbare objecten en functies in de directe nabijheid van risicovolle bedrijven of transportroutes worden gerealiseerd.
2. risicovolle bedrijven in de nabijheid van kwetsbare objecten worden gesitueerd.

Er zijn twee momenten waar de gemeente sturend invloed kan uitoefenen:

1. De vestiging van nieuwe risicovolle inrichtingen (met een risicocontour) in Groningen.
2. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen bestaande risicocontouren.

Hiertoe is het Groningse grondgebied ingedeeld in vier gebieden met verschillende risicobelasting. Voor het definiëren van deze gebieden is de hoogte van het bestaande risico bepalend. Per gebied zijn randvoorwaarden en criteria geformuleerd voor nieuwe ontwikkelingen. De mogelijke invloed van een geplande ruimtelijke ontwikkeling op de bestaande risicosituatie is bepalend voor het vaststellen van de randvoorwaarden. De vier gebieden zijn:

1. Bedrijfsterreinen
2. Omgeving bestaande risicobronnen:
dit zijn alle overige gebieden waar externe veiligheid relevant is;
3. Stedelijk gebied buiten invloedsgebied risicobronnen:
In deze gebieden binnen de stad speelt externe veiligheid geen rol;
4. Buitengebied buiten invloedsgebied risicobronnen:
in deze buitengebieden speelt externe veiligheid geen rol.

Randvoorwaarden

De randvoorwaarden hebben betrekking op de bedrijventerreinen en de omgeving van bestaande risicobronnen. Samengevat heeft het toepassen van de randvoorwaarden de volgende consequenties:

- Uitgangspunt is er geen risicovolle bedrijven bij kwetsbare objecten worden gesitueerd. We willen voor bedrijven een aantrekkelijke stad blijven maar we willen zeker voor risicobedrijven een hoog veiligheidsniveau. Risicovolle bedrijven kunnen zich niet meer overal in de stad vestigen. Deze bedrijven worden niet uitgesloten, maar kunnen zich alleen vestigen op een tweetal locaties aan de rand van de stad. Door deze clustering wordt een optimale scheiding van bron en ontvanger bereikt. Bestaande risicovolle inrichtingen kunnen hun activiteiten uiteraard voortzetten. De aanwezigheid van de bestaande risicobedrijven leidt in Groningen niet tot een overschrijding van de wettelijke norm (= grenswaarde voor het plaatsgebonden risico). Bij uitbreidingsplannen van de bestaande risicovolle inrichtingen beoordelen we de risicosituatie opnieuw. Waar mogelijk proberen we de risico's te beperken.
- Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van risicobronnen, waaronder ook de grote transportassen, zijn afhankelijk van de hoogte van het risico in de bestaande situatie. Er zijn wel ontwikkelingen mogelijk maar de toename van het groepsrisico mag niet leiden tot een overschrijding van de oriëntatiewaarde (toetsingswaarde die in tegenstelling tot een grens- en richtwaarde geen juridische status heeft). Elke toename dient verantwoord te worden. Hierdoor worden ontwikkelingen niet geremd of uitgesloten, maar veilig uitgevoerd. Soms dienen hiervoor risicobeperkende maatregelen te worden genomen.

- Het effectgebied van een ongeluk met brandbare vloeistoffen, een zogenaamde plasbrand, krijgt bijzondere aandacht. Voor de wegen en het spoor ligt de grens van het effectgebied op 30 meter, voor de vaarwegen op 25 meter. Brandbare vloeistoffen zijn goed voor meer dan 50 % van het transport van gevaarlijke stoffen door de stad. De kans op een plasbrand is daarom groter dan de kans op andere ongelukken met gevaarlijke stoffen. Daarom worden nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in dit effectgebied zoveel mogelijk beperkt.

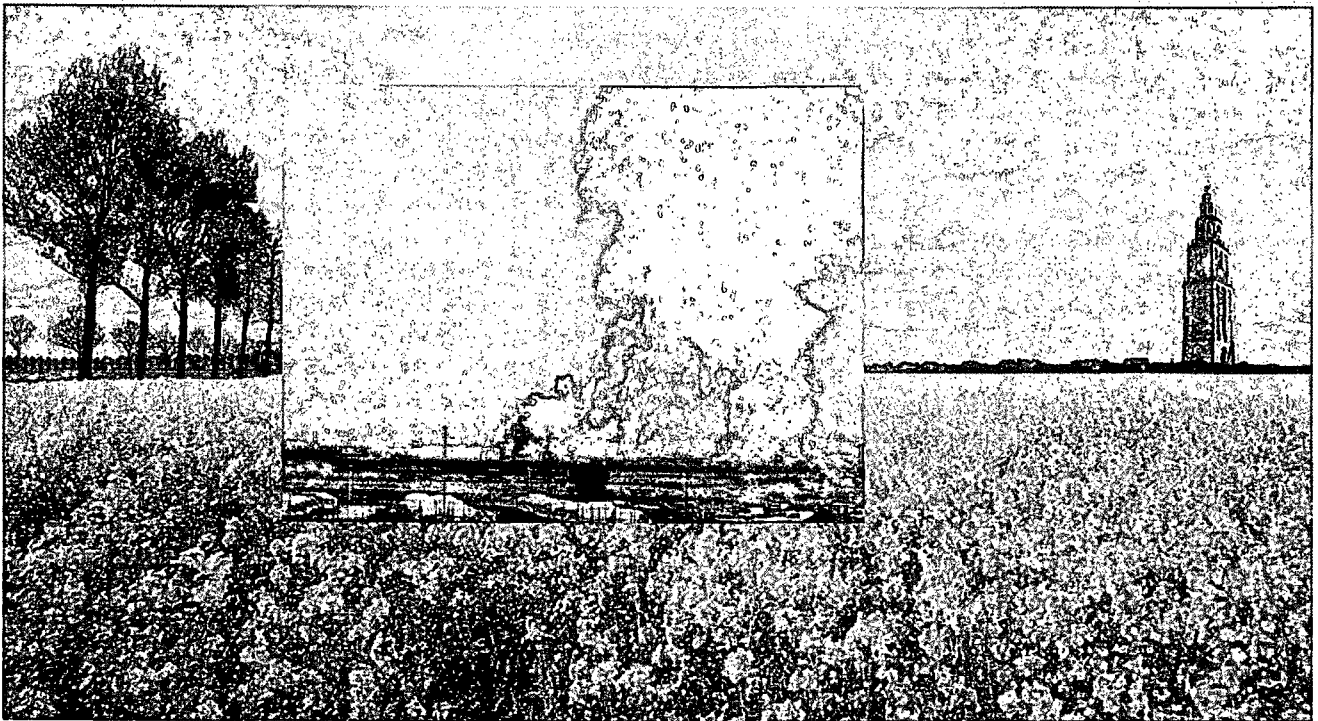
Met het in de Beleidsregel vastgelegde beleid bieden wij – onder voorwaarden – ruimte voor ontwikkelingen en tegelijkertijd borgen wij een hoge ‘basisveiligheid’ voor de burgers.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

'Zo veilig mogelijk'
Beleidsregel Externe Veiligheid
gemeente Groningen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Waarom een beleidsregel Externe Veiligheid Groningen?.....	3
1.2	Doelstelling Beleidsregel Externe Veiligheid	4
2	Context	5
2.1	Landelijk kader	5
2.2	Provinciaal kader	5
2.3	Betekenis kaders voor Groningen.....	6
2.4	Verhouding beleidsregel en overig gemeentelijk beleid.....	6
2.5	Interim beleid Externe Veiligheid - ALARA	7
3	Risicosituatie Groningen algemeen	8
3.1	Risicobronnen in beeld	8
3.2	Risicovolle bedrijven.....	8
3.3	Veiligheidssituatie vervoer gevaarlijke stoffen	9
3.4	Aandachtspunten	10
4	Het beleid	11
4.1	Externe veiligheidsambitie van de gemeente Groningen	11
4.2	Ambities vertaald.....	12
4.3	Aandachtsgebieden.....	14
4.3.1	Aandachtsgebied ‘Bedrijfsterreinen geschikt voor risicovolle bedrijven’	14
4.3.2	Aandachtsgebied ‘omgeving bestaande risicobronnen’	16
4.3.3	Aandachtsgebied ‘Stedelijk gebied buiten invloedsgebied risicobronnen’	18
4.3.4	Buitengebied buiten invloedsgebied risicobronnen.....	19
	Bijlagen	20
	Bijlage 1: begrippenlijst	
	Bijlage 2: definitie kwetsbare objecten en beschermde groepen	
	Bijlage 3: omgang met risicovolle bedrijven	
	Bijlage 4: overzichtskaart aandachtsgebieden	
	Bijlage 5: overzicht risicovolle bedrijven	

1 Inleiding

1.1 Waarom een beleidsregel Externe Veiligheid Groningen?

Externe veiligheid wordt gedurende de laatste jaren steeds meer een bepalend milieuaspect. Als reactie op een aantal zware ongelukken - waaronder Enschede en Gellingen¹ - heeft het Rijk in relatief kort tijdsbestek een aantal circulaires, regelingen en besluiten vastgesteld. Al in een relatief vroeg stadium, begin 2006, heeft de gemeente Groningen hierop geanticipeerd en eigen interim-beleid voor externe veiligheid opgesteld². Het interim-beleid bevatte een beperkt kader voor afwegingen bij situaties met een potentieel hoog veiligheidsrisico. Op het moment van vaststelling bood het interim-beleid meer duidelijkheid dan het in ontwikkeling zijnde Rijksbeleid. Het Rijksbeleid was destijds weinig uitgekristalliseerd en concreet. Het interim-beleid had een voorlopig karakter en was vooral bestemd om de tijd te overbruggen tot het Rijk meer duidelijkheid kon bieden op het gebied van externe veiligheid.

Wat is externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over risico's die mensen lopen vanwege gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen als vuurwerk, lpg, chloor, ammoniak en munitie. De term 'externe' veiligheid wordt gehanteerd omdat het overlijdensrisico van derden centraal staat. De mensen (externen) nemen zelf niet deel aan de activiteit die het risico met zich meebrengt.

Het gaat om ongelukken met kleine kansen - en grote effecten. In het begrip risico zijn kansen en effecten aan elkaar gekoppeld. Het beleidsveld externe veiligheid houdt zich bezig met de beheersing van activiteiten die een risico voor de omgeving met zich mee kunnen brengen.

Ondertussen heeft de Rijksoverheid wel concrete wet- en regelgeving opgesteld. Hierin zijn duidelijke grens- en richtwaarden alsmede afwegingskaders geformuleerd voor inrichtingen die met gevaarlijke stoffen werken en voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Ditzelfde is gebeurd voor het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen onder hoge druk.

Naast het feit dat vanuit de Rijksoverheid harde, wettelijke risiconormen zijn gesteld, biedt de wet- en regelgeving beleidsruimte voor lagere overheden. Dit betreft keuzes rond de overschrijding van de zogenaamde oriëntatiewaarde, toename van het groepsrisico en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico bij beperkt kwetsbare objecten. Deze keuzes dienen gemotiveerd en aan de burgers gecommuniceerd te worden.

De risiconormering voor externe veiligheid concentreert zich rond twee begrippen, plaatsgebonden risico (PR) en groepsrisico (GR). Hieronder worden deze toegelicht.

Het **plaatsgebonden risico (PR)** geeft het minimale wettelijke niveau voor de bescherming van individuele burgers.

Het is de berekende kans per jaar dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval bij een risicobron, aangenomen dat de persoon onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven. In het plaatsgebonden risico zijn twee kansen verwerkt:

- De kans op het plaatsvinden van een ongeluk waarbij een gevaarlijk stof vrijkomt
- De kans dat een persoon daadwerkelijk overlijdt als gevolg hiervan.

Deze kans mag maximaal 1 op een miljoen (10^{-6}) per jaar zijn.

¹ Op 30 juli 2004 vond bij Gellingen (België, provincie Henegouwen), nadat er een gaslek was geconstateerd, een zware explosie plaats, gepaard gaand met een geweldige steekvlam. Hierdoor kwamen 24 mensen om. De gasexplosie was het gevolg van een beschadiging van de hoge druk gasleiding tijdens graafwerkzaamheden.

² 'Groepsrisico externe Veiligheid – Interim Beleid', gemeente Groningen, B en W besluit d.d. 28 februari 2006.

Met het **groepsrisico (GR)** wordt een maat gegeven voor de maatschappelijke ontwrichting bij een ramp.

Het is de kans per jaar dat tenminste 10 personen tegelijk overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een risicobron én een ongewoon voorval binnen die risicobron waarbij een gevaarlijke stof betrokken is. De hoogte van het groepsrisico is afhankelijk van twee factoren:

- De jaarlijkse kans dat zich een ongeval met een gevaarlijke stof voordoet.
- Het aantal potentiële slachtoffers in invloedsgebied van een risicovolle activiteit.

Het GR legt een relatie tussen deze twee factoren.

De gemeente Groningen voelt zich verantwoordelijk voor het bieden van veiligheid aan haar burgers en heeft daarom in 2008 besloten dat het tijd is voor actualisatie van het externe veiligheidsbeleid. Ten einde invulling te kunnen geven aan deze verantwoordelijkheid is een heldere visie op veiligheid binnen de gemeentegrenzen noodzakelijk.

1.2 Doelstelling Beleidsregel Externe Veiligheid

Verantwoordelijkheid

Met deze Beleidsregel Externe Veiligheid willen wij onze verantwoordelijkheid nemen voor de veiligheid van de burgers en invulling geven aan de beleidsvrijheid die wij als gemeente hebben in relatie tot externe veiligheid. Dit veiligheidsbeleid is primair hierop gericht.

Duidelijkheid

Wij geven een overzicht van de huidige risicosituatie en formuleren onze ambitie voor de toekomstige externe veiligheidssituatie in Groningen. Hierdoor creëren wij duidelijkheid en eenduidigheid. Voor burgers wordt duidelijk hoe de gemeente met veiligheidsrisico's wil omgaan. Derden (zoals woningbouwverenigingen, ontwikkelaars en bedrijven) weten wat zij van ons kunnen verwachten.

Toetsingskader

Deze beleidsregel is bedoeld om bij de initiatieffase van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling een afwegingsinstrument te bieden waarmee externe veiligheid volwaardig wordt meegenomen. Elke nieuwe ontwikkeling zal moeten voldoen aan de in dit beleid geformuleerde ambitie en randvoorwaarden. Deze beleidsregel maakt helder welke ontwikkelingen toelaatbaar zijn en waar – en welke niet.

2 Context

2.1 Landelijk kader

Het externe veiligheidsbeleid van Groningen staat niet op zichzelf. Om de externe veiligheidsrisico's te beheersen heeft de Rijksoverheid een aantal nota's, circulaires en besluiten opgesteld die leidend zijn voor externe veiligheidstaken van de provincie en gemeenten. Het gaat daarbij om wet- en regelgeving waarin risiconormen zijn gesteld voor respectievelijk inrichtingen, transport van gevaarlijke stoffen en buisleidingen. Voor een nadere toelichting op de wet- en regelgeving verwijzen wij naar bijlage 1.

Inrichtingen

Het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) bevat veiligheidsnormen voor bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Het besluit heeft als doel burgers een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Daarnaast stelt het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO-1999) eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland ten aanzien van de preventie en beheersing van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn.

Transport

Ten aanzien van transportrisico's zijn de Wet vervoer gevaarlijke stoffen, de Nota Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (RNVGS) en de Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen verschenen. Binnen kort wordt volgens planning ook het Besluit Transportroutes Externe Veiligheid (BTEV) vastgesteld. Het BTEV is vergelijkbaar met het BEVI en bevat risiconormen voor transport over weg, water en spoor.

Buisleidingen

Voor aardgastransportleidingen geldt op dit moment de Circulaire 'Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen 1984'. Deze circulaire wordt vervangen door een AMvB, het Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen (BEVB), naar analogie van het BEVI en van het BTEV.

2.2 Provinciaal kader

Uitvoeringsprogramma externe veiligheidsbeleid 2006-2010

In 2005 heeft de provincie Groningen het 'uitvoeringsprogramma externe veiligheidsbeleid' vastgesteld. Het betreft een meerjaren programma (2006-2010) en wordt in jaarprogramma's geconcretiseerd. In het programma zijn doelstelling en concrete projecten geformuleerd teneinde de adequate uitvoering van de externe veiligheidstaken binnen de provincie te versterken. Het programma omvat onder meer de oprichting en instandhouding van een provinciaal Steunpunt Externe Veiligheid dat fungeert als platform voor kennisuitwisseling en biedt financiële ondersteuning bij het op peil brengen van de gemeentelijke uitvoeringstaken externe veiligheid op het wettelijke vereiste minimum.

Het provinciaal basisnet Groningen

In juni 2009 hebben Gedeputeerde Staten van Groningen het provinciaal basisnet Groningen vastgesteld³. Het betreft de uitwerking van het eerder vastgestelde beleidskader voor transport van gevaarlijke stoffen binnen de provincie Groningen, 'Veilig op weg, veiligheid rondom de weg.' Hierbij zoekt de provincie aansluiting bij de landelijk ingezette koers, waarbij een koppeling wordt gelegd tussen risicobron, risicocontour en ruimtelijke ordening.

³ 'Het provinciaal basisnet Groningen', status: definitief ontwerp.

2.3 Betekenis kaders voor Groningen

Het bovengenoemde beleid van het Rijk en de provincie is richtinggevend voor het beleid van de gemeente Groningen.

Plaatsgebonden risico

Zo respecteren wij de risicocontouren van het plaatsgebonden risico, zoals gesteld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI) en in het Besluit transportroutes externe veiligheid (BTEV) en in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (BEVB). Dit betekent dat wij zowel in bestaande situaties en voor nieuwe situaties de gestelde afstanden in acht nemen.

Groepsrisico

De oriëntatiewaarde van het groepsrisico vormt een belangrijke toetsingswaarde in ons beleid. Deze waarden nemen wij over uit het BEVI, het BTEV en uit het BEVB.

Zowel het BTEV als het BEVB zijn beide nog in ontwikkeling. Verwacht wordt dat deze twee besluiten in de nabije toekomst in werking zullen treden (2010). Wij hebben daarom ervoor gekozen om de in deze besluiten voorgestelde risiconormen over te nemen.

De oriëntatiewaarde is een referentieniveau voor de hoogte van het groepsrisico. Voor het groepsrisico gelden geen harde normen. De rijksoverheid heeft daarom een richtwaarde opgesteld voor de hoogte van het groepsrisico, de oriëntatiewaarde. Deze waarde geeft aan wanneer volgens de rijksoverheid de kans dat bij een ongeval 10, 100 of 1000 doden vallen klein genoeg is.

Voor transportroutes gelden de volgende waarden:

- voor 10 dodelijke slachtoffers is de kans gelijk aan 10^{-4}
(dat is een kans van 1 op 10.000 per jaar);
- voor 100 dodelijke slachtoffers is de kans gelijk aan 10^{-6} ;
- voor 1.000 dodelijke slachtoffers is de kans gelijk aan 10^{-8}

Voor bedrijven ligt de kans een factor 10 lager, dus 10^{-5} met 10 dodelijke slachtoffers, van 10^{-7} met 100 dodelijke slachtoffers en van 10^{-9} met 1.000 dodelijke slachtoffers

De gedachte achter de norm is dat er strengere eisen worden gesteld naarmate er meer mensen risico lopen.

Basisnet

Ook de Provinciale kaders hebben invloed op ons beleid. In het kader van het uitvoeringsprogramma leveren wij een structurele bijdrage aan verschillende deelprojecten.

In het ontwerp van het provinciaal basisnet heeft de provincie een aantal provinciale wegen toegevoegd aan het landelijke basisnet. Voor deze wegen heeft de provincie randvoorwaarden opgesteld. Het externe veiligheidsbeleid van de gemeente sluit hierbij aan.

2.4 Verhouding beleidsregel en overig gemeentelijk beleid

De in deze beleidsregel geformuleerde veiligheidsambities staan niet los van de ambities die op andere beleidsvelden binnen onze gemeente zijn geformuleerd. Wij zoeken met deze Beleidsregel Externe Veiligheid daarom aansluiting bij het overig gemeentelijk beleid van Groningen. Zo past deze beleidsregel bij de structuurvisie 'Stad op Scherp 2008 – 2020' en sluiten wij aan bij de ambitie om Groningen de duurzaamste stad van Nederland te maken. De gemeente Groningen heeft in haar milieubeleidsplan 'Duurzaamste stad.groningen.nl' nadrukkelijk gekozen voor een selectieve groei die staat in het teken van een duurzame ontwikkeling. De focus is hierbij gericht op vermindering van het energieverbruik én op de kwaliteit van de leefomgeving (waaronder externe veiligheid). Groningen stelt steeds hogere eisen aan de leefomgeving en wil de huidige kwaliteit verbeteren en zelfs kwaliteit toevoegen. Op deze manier blijft Groningen ook in de toekomst een aantrekkelijke stad voor inwoners,

bedrijven en instellingen. Door voor veiligheid in de gemeente Groningen te zorgen, dragen wij met deze beleidsregel bij aan het verbeteren van de leefomgevingkwaliteit.

2.5 Interim beleid Externe Veiligheid - ALARA

Als reactie op het van kracht worden van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI), heeft de gemeente Groningen in 2006 een interim beleid externe veiligheid vastgesteld⁴. Hierin is destijds onder ander besloten om het zogenoemde ALARA-principe te hanteren ('as low as reasonably achievable'), zowel voor bestaande als voor nieuwe situaties. In goed Nederlands houdt dit in dat er gestreefd werd om *veiligheidsrisico's zo laag mogelijk* te houden, bijvoorbeeld door het toepassen van risicobeperkende maatregelen. Deze lijn vormt nog steeds de basis voor het externe veiligheidsbeleid van Groningen. Alleen geven wij hieraan in het voorliggende beleid concreter invulling.

⁴ 'Groepsrisico Externe Veiligheid – Interim Beleid', vastgesteld door het college van B en W in februari 2006.

3 Risicosituatie Groningen algemeen

3.1 Risicobronnen in beeld

Op het grondgebied van de gemeente Groningen bevinden zich verschillende soorten risicobronnen. Zowel transportroutes (inclusief buisleidingen) als bedrijven met activiteiten met gevaarlijke stoffen brengen een veiligheidsrisico voor de (directe) omgeving met zich mee. Wij hebben de veiligheidsrisico's als gevolg van alle risicobronnen in Groningen in beeld gebracht. Op basis hiervan kunnen wij concluderen dat de huidige risicosituatie in Groningen geen wettelijke knelpunten kent. (Urgente) saneringen vanwege externe veiligheid zijn daarom niet noodzakelijk.

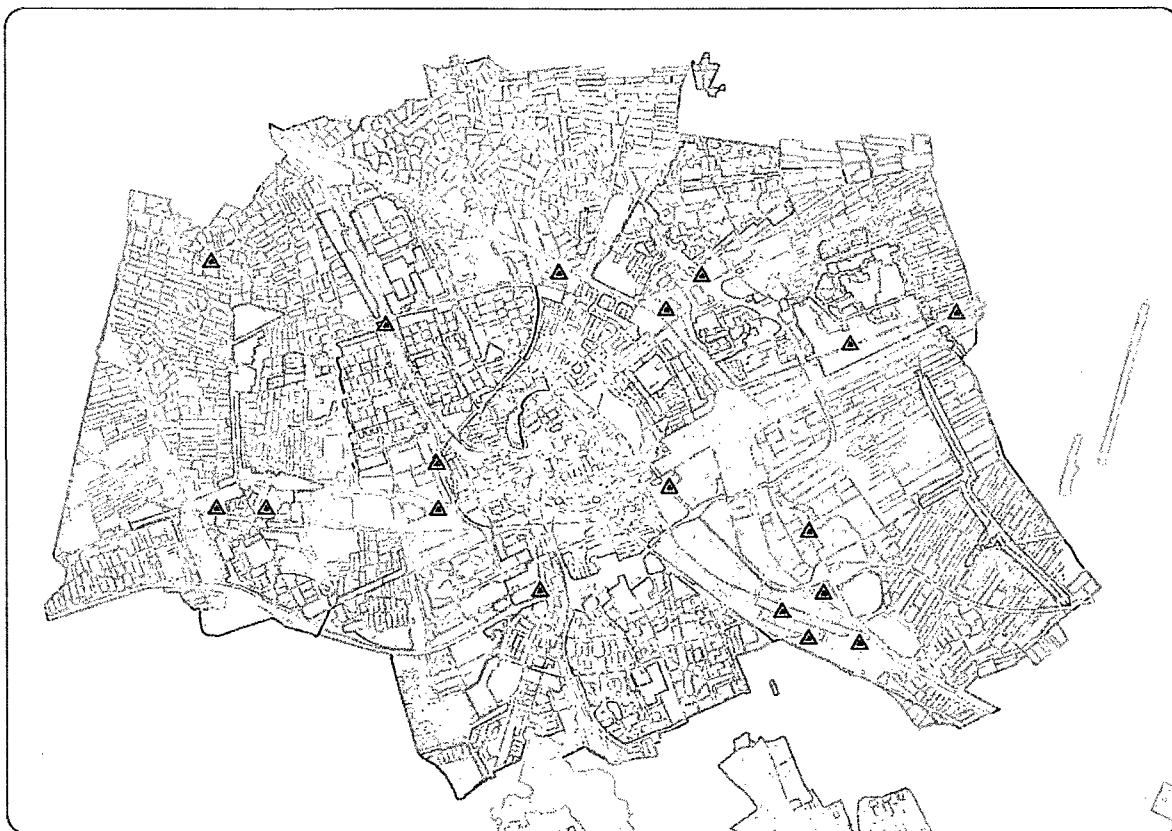
Hieronder volgt een overzicht van de risicobronnen in gemeente Groningen waarbij wij onderscheid maken tussen stationaire- en vervoersbronnen:

- Risicovolle bedrijven (stationair):
 - LPG-tankstations 10
 - Overige inrichtingen 8

- Vervoersbronnen (transport):
 - Vaarwegen 2
 - Spoorlijn 1
 - Wegen 5
 - Buisleidingen ± 40 km

3.2 Risicovolle bedrijven

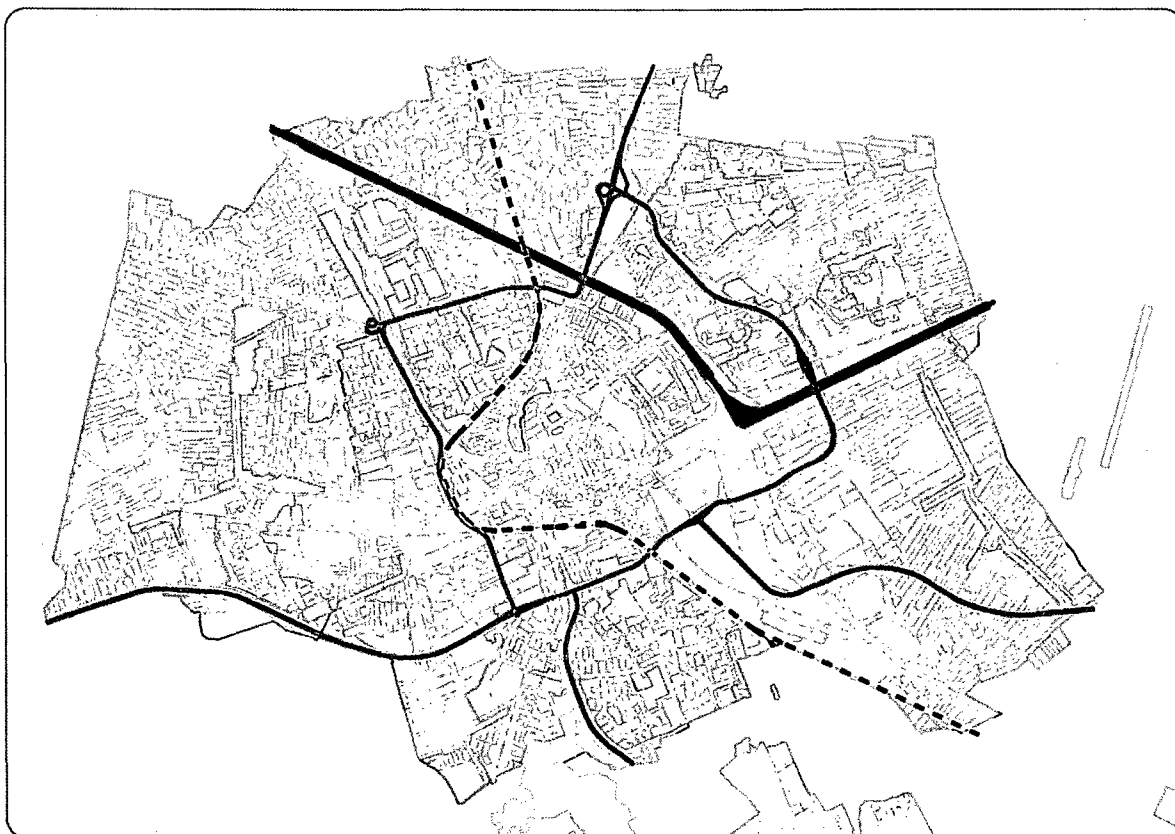
In onderstaande afbeelding staat de ligging van de risicovolle bedrijven weergegeven. Een overzicht van de betreffende bedrijven staat opgenomen in bijlage 5.

In grote lijnen is de veiligheidssituatie als gevolg van de huidige risicovolle bedrijven gunstig. Vergeleken met andere gemeenten van dezelfde omvang, kent Groningen relatief weinig risicovolle inrichtingen. Ook de ligging van de huidige risicobedrijven is gunstig. Over het algemeen zijn deze gelegen op bestaande bedrijfsterreinen, vaak aan de rand van de stad. In de omgeving van de risicobedrijven bevinden zich weinig kwetsbare objecten. Van de meeste risicovolle inrichtingen heeft de Milieudienst van de gemeente Groningen (voor zover bevoegd gezag) de vergunningen in de loop van de afgelopen jaren geactualiseerd en aangepast op het aspect externe veiligheid.

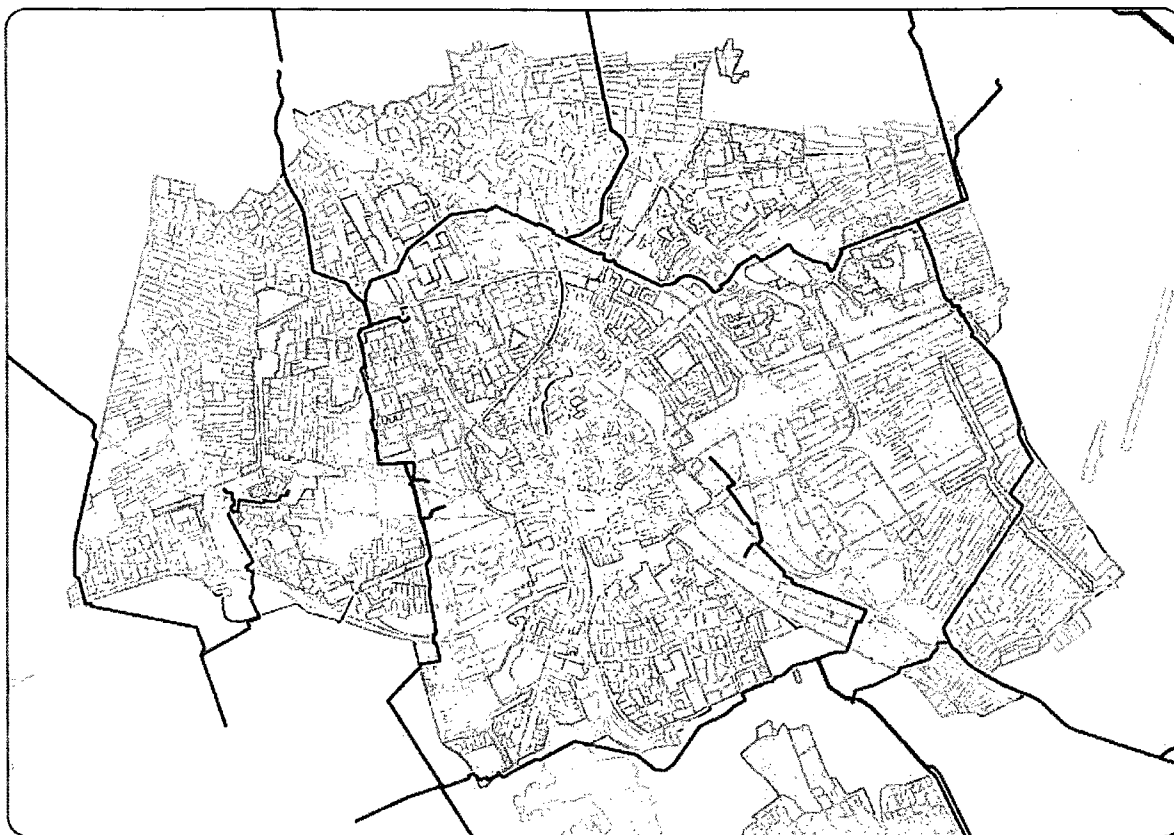
3.3 Veiligheidssituatie vervoer gevaarlijke stoffen

In onderstaande afbeelding staan de transportroutes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen weergegeven. Het betreft wegen, spoorlijnen en vaarwegen

Binnen de gemeente Groningen worden via diverse modaliteiten (weg, water, spoor en buisleidingen) gevaarlijke stoffen getransporteerd. Het betreft voornamelijk doorgaand verkeer. Groningen is het verkeersknooppunt van het Noorden. De hoofdverbindingroutes tussen de industrieclusters Eemshaven en Delfzijl en de rest van het land lopen door Groningen. Verder ligt de stad op een internationale verbindingroute richting Duitsland, Scandinavië en Oost-Europa. Vervoer van gevaarlijke stoffen vindt plaats over het spoor Onnen – Groningen – Sauwerd, de Rijkswegen A7 en A28, de provinciale wegen N7, N46 en N370 en in mindere mate over de N355 en N360. Daarnaast worden gevaarlijke stoffen vervoerd over de vaarwegen Van Starckenborghkanaal, Eemskanaal en in mindere mate over het Winschoterdiep.

In onderstaande afbeelding staan de buisleidingen voor het transport van aardgas onder hoge druk. Op het grondgebied van Groningen betreffen dit alleen leidingen van de Gasunie.

3.4 Aandachtspunten

In de gemeente Groningen voldoen alle risicovolle inrichtingen en modaliteiten aan de grenswaarden van het plaatsgebonden risico zoals opgesteld door het Rijk. Aangezien er geen knelpunten op dit gebied bestaan, kan de veiligheidssituatie binnen onze gemeente in grote lijnen worden omschreven als 'gunstig'.

Aandachtspunten zijn situaties die aan de wettelijk vastgestelde grenswaarden voldoen, maar die wel als verbeterpunten worden beschouwd. Een (mogelijk) hoog groepsrisico en/of onvoldoende borging van beleid, waardoor risicovolle situaties niet (tijdig) worden geïdentificeerd zijn hier voorbeelden van. Aandachtspunten binnen de gemeente Groningen bij de uitvoering van het externe veiligheidsbeleid zijn:

- De omgeving van de Rijkswegen en het spoor Onnen – Groningen – Sauwerd. Plaatselijk is hier het groepsrisico verhoogd tot boven de oriëntatiewaarde. Toekomstige ontwikkelingen kunnen in een aantal situaties het risico verder doen toenemen. Om ongewenste toename te voorkomen, gaat in ons beleid de meeste aandacht uit naar de omgeving van de vervoersassen.

4 Het beleid

4.1 Externe veiligheidsambitie van de gemeente Groningen

Groningen zo veilig mogelijk

Groningen is een compacte stad die een centrumfunctie in de regio vervult. De gemeente Groningen wil met de beleidsregel de leefkwaliteit van haar burgers waarborgen en verhogen en sluit op deze manier aan bij haar milieubeleidsplan 'Duurzaamste stad groningen.nl'. Wij vinden het belangrijk dat er zoveel mogelijk wordt gezorgd dat de veiligheidsrisico's op het gebied van externe veiligheid in de toekomst niet toenemen, maar afnemen.

Uitgaande van het wettelijke minimumniveau kan het ambitieniveau voor externe veiligheid zich bewegen tussen twee uitersten, namelijk:

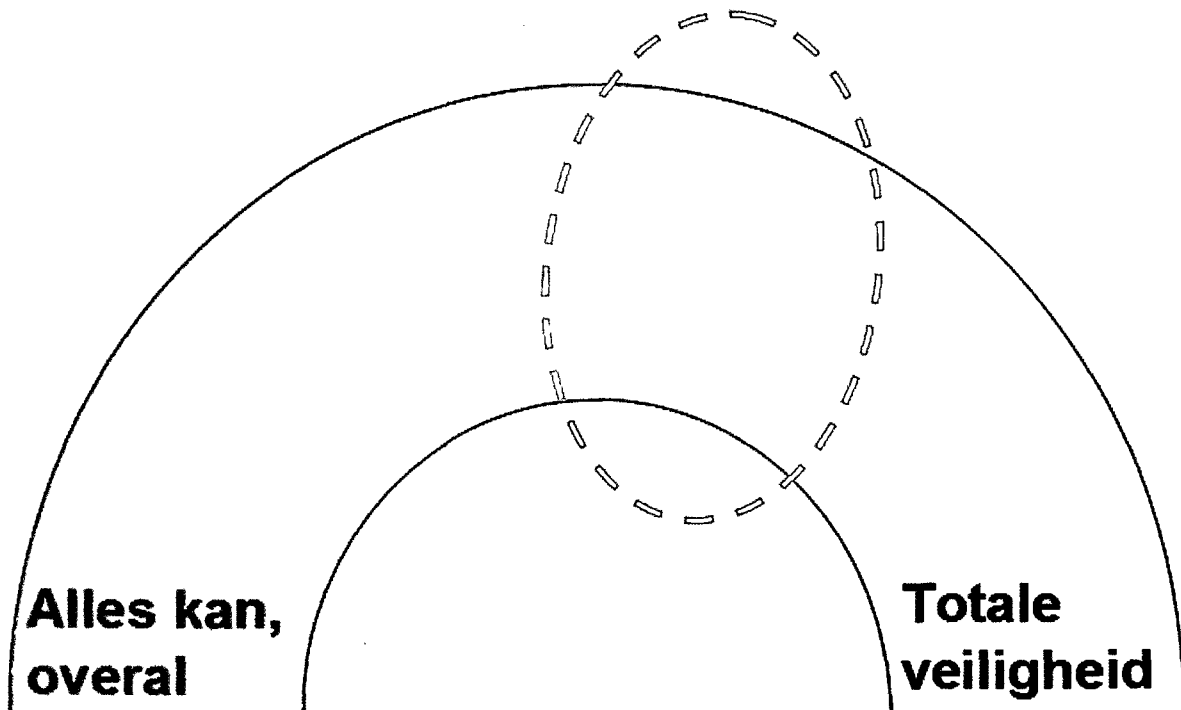
I. Totale veiligheid:

hierbij vormt externe veiligheid het belangrijkste uitgangspunt voor alle ontwikkelingen.

Nieuwbouw van kwetsbare objecten vindt alleen plaats in gebieden waar helemaal geen risicobronnen aanwezig zijn. Ontwikkelingen in het invloedsgebieden van risicobronnen zijn per definitie uitgesloten. Bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen en groei van het transport door de stad worden als bedreiging gezien.

II. Ruimte voor alles, overal:

hierbij vormen het creëren van zoveel woon- en werkruimte als mogelijk en de ongeremde groei van economie en bedrijvigheid de uitgangspunten. De gemeente biedt maximale ruimte voor alle vormen van ontwikkelingen. Het aspect externe veiligheid moet geen beperking opleveren. Een verdergaand beschermingsniveau gaat ten koste van de ontplooiingsruimte van de stad en wordt onwenselijk geacht.

De ambitie van Groningen voor externe veiligheid bevindt zich tussen deze twee uitersten in. Gebaseerd op de keuze voor een optimale kwaliteit van de leefomgeving ligt de veiligheidsambitie van de gemeente dicht bij 'totale veiligheid'. Totale veiligheid is in een compacte en intense stad als Groningen moeilijk te realiseren. Wel is het mogelijk om naar de situatie 'zo veilig mogelijk' te streven.

Zo veilig mogelijk

'Zo veilig mogelijk' is dan ook de ambitie van de gemeente Groningen voor externe veiligheid. Dit is nadrukkelijk meer dan het voorkomen van risico's. Groningen streeft naar een hoog veiligheidsniveau. Veiligheid wordt gezien als zelfstandige kwaliteit van de leefomgeving voor de bewoners van de stad. Stedelijke ontwikkelingen en externe veiligheid worden niet gezien als elkaar uitsluitende factoren. De gemeente Groningen beschouwt het als haar taak om alle gewenste ontwikkelingen op een veilige manier uit te voeren. Externe veiligheid vormt een vast kwaliteitsaspect voor elke ontwikkeling. De groei en de ontwikkeling worden hierdoor niet belemmerd maar kwalitatief verbeterd.

Één stad, één ambitie

De geformuleerde ambitie '**zo veilig mogelijk**' geldt voor de hele stad, niet alleen voor bepaalde zones en/of gebieden. Niet alle gebieden in de stad kennen hetzelfde veiligheidsniveau. De risicobelasting qua externe veiligheid varieert per stadsdeel. In sommige gebieden van de stad is het veiligheidsrisico in de bestaande situatie hoger dan in andere. De huidige risicosituatie vormt het vertrekpunt van ons externe veiligheidsbeleid. Gebaseerd op dezelfde ambitie voor de hele stad leidt dit tot verschillende maatregelen en mogelijkheden per situatie. In een situatie met een lage belasting is meer ontwikkeling mogelijk dan in een situatie met een hoge belasting. De maatregelen en mogelijkheden per situatie zijn weliswaar verschillend, de overkoepelende ambitie blijft dezelfde voor de hele stad:

'zo veilig mogelijk'.

Hierdoor wordt – onder voorwaarden – ruimte geboden voor ontwikkelingen en tegelijkertijd wordt een hoge 'basisveiligheid' voor de burgers gewaarborgd.

4.2 Ambities vertaald

Om de ambitie uit te voeren, moeten wij sturingsinstrumenten gebruiken. De stad is continue in ontwikkeling. Hierbij gaat het om kleine én grote veranderingen. Soms staan ontwikkelingen gepland voor gebieden met een lage risicobelasting soms kent het plangebied al een relatief hoog risico. In elke situatie wil de gemeente Groningen optimaal kunnen sturen. Wij willen voorkomen dat nieuwe kwetsbare objecten en functies in de directe nabijheid van risicovolle bedrijven of transportroutes worden gerealiseerd. En andersom dat risicovolle bedrijven in de nabijheid van kwetsbare objecten worden gesitueerd.

Er zijn twee momenten waar wij hier als gemeente sturend invloed kunnen uitoefenen:

1. De vestiging van nieuwe risicovolle inrichtingen (met een risicocontour) in Groningen.
2. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen bestaande risicocontouren.

Daarom hebben wij ervoor gekozen, om vier aandachtsgebieden met verschillende risicobelasting te onderscheiden, te weten:

1. Bedrijfsterreinen geschikt voor risicovolle bedrijven:
deze gebieden zijn de enige gebieden in de stad Groningen waar – onder voorwaarden – nieuwe risicovolle bedrijven toegelaten worden: Westpoort en Eemspoort-Zuid;
2. Omgeving bestaande risicobronnen:
dit zijn alle overige gebieden waar externe veiligheid relevant is;
3. Stedelijk gebied buiten invloedsgebied risicobronnen:
in deze gebieden binnen de stad speelt externe veiligheid geen rol;
4. Buitengebied buiten invloedsgebied risicobronnen:
in deze buitengebieden speelt externe veiligheid geen rol.

Voor het definiëren van deze aandachtsgebieden hebben wij geredeneerd vanuit de hoogte van het bestaande risico. De omvang van de risico's in de huidige situatie vormt het criterium voor de indeling van de aandachtsgebieden. In het volgende hoofdstuk worden de vier aandachtsgebieden beschreven. In bijlage 4 staat een overzicht van de vier aandachtsgebieden.

Per aandachtsgebied hebben wij randvoorwaarden en criteria geformuleerd voor nieuwe ontwikkelingen. Voor het vaststellen van de randvoorwaarden hebben wij gekeken naar de mogelijke invloed van een geplande ruimtelijke ontwikkeling op de risicosituatie. Bij het formuleren van de randvoorwaarden hebben wij een aantal keuzes gemaakt. Een samenvatting van deze keuzes staat in het kader hieronder. In het volgende hoofdstuk worden de randvoorwaarden per aandachtsgebied beschreven.

- Nieuwe risicovolle bedrijven mogen zich - onder voorwaarden - alléén vestigen binnen aangewezen zones op twee bedrijfsterreinen aan de rand van de stad.
- Buiten de aangewezen terreinen wordt vestiging van nieuwe risicobedrijven niet toegestaan.
- Binnen de zones waar zich nieuwe risicovolle inrichtingen mogen vestigen, worden kwetsbare objecten niet toegestaan.
- Bestaande risicovolle bedrijven in Groningen kunnen hun activiteiten voortzetten met in acht neming van de geldende regels en normen.
- Bij uitbreidingsplannen van bestaande risicovolle bedrijven wordt de risicosituatie opnieuw beoordeeld.
- Overschrijding van de richtwaarde van het plaatsgebonden risico voor nieuwe situaties is in principe niet meer mogelijk in Groningen.
- Ter plaatse van de twee zones waar zich nieuwe risicovolle inrichtingen mogen vestigen, kan bij uitzondering en onder voorwaarden de richtwaarde overschreden worden.
- Overschrijding van de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico is niet mogelijk in Groningen.
- De toename van het groepsrisico is binnen de aandachtsgebieden 'bedrijfsterreinen' en 'omgeving bestaande risicobronnen' - onder voorwaarden - in beginsel acceptabel.
- Elke toename van het groepsrisico gaat gepaard met een verantwoording.
- In grote delen van de stad is een toename van het groepsrisico niet aan de orde.
- De oriëntatiewaarde mag door nieuwe ontwikkelingen niet worden overschreden.
- Functies bestemd voor extra beschermde groepen zijn niet toegestaan binnen de meest risicovolle zones in de omgeving van bestaande risicobronnen.
- Nieuwe ontwikkelingen binnen het plasbrandaandachtsgebied (PAG) is in beginsel ongewenst. Nieuwbouw wordt hier zoveel mogelijk voorkomen.
- Slechts in zwaarwegende gevallen kan nieuwbouw binnen het plasbrandaandachtsgebied plaatsvinden. Elke ontwikkeling hier gaat gepaard met het treffen van fysieke maatregelen.

Door onderscheid te maken in aandachtsgebieden met verschillende risicobelasting en daaraan voorwaarden te koppelen, combineert de gemeente Groningen de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen met optimale de sturing op het aspect externe veiligheid.

4.3 Aandachtsgebieden

4.3.1 Aandachtsgebied 'Bedrijfsterreinen geschikt voor risicovolle bedrijven'

Beschrijving gebiedstype

Het aandachtsgebied 'bedrijfsterrein geschikt voor risicovolle inrichtingen' betreft de locaties, waar wij nieuwe risicovolle inrichtingen toestaan. Hiervoor hebben wij delen van de bestaande bedrijfsterreinen Westpoort en Eemspoort Zuid aangewezen. Deze twee terreinen liggen aan de rand van de gemeente en grenzen niet aan woonbebouwing. Een uitgebreide motivatie van de keuze van de gemeente Groningen voor nieuwe risicovolle bedrijven staat in bijlage 3.

Binnen dit aandachtsgebied onderscheiden wij twee verschillende zones, te weten: een zone waar nieuwe risicobedrijven zijn toegestaan en een zone waarin nieuwe risicobedrijven zich niet mogen vestigen.

Zone waarin risicobedrijven zijn toegestaan, uitgangspunten en randvoorwaarden

Veiligheidsaspect	Standpunt Groningen
Vestiging nieuwe risicovolle bedrijven	Toegestaan, onder voorwaarden ⁵
Uitbreiding bestaande risicovolle bedrijven	Toegestaan, onder voorwaarden ⁵
Overschrijding grenswaarde PR	Niet acceptabel
Overschrijding richtwaarde PR	Acceptabel, mits ⁶
Nieuwbouw binnen PAG (voor zover van toepassing)	Toegestaan, onder voorwaarden ⁷
Toename GR	Acceptabel, mits ⁸
Overschrijding OW	Niet acceptabel
Nieuwe kwetsbare objecten (zoals woningen)	Niet toegestaan
Uitbreiding van bestaande kwetsbare objecten ⁹	Niet toegestaan
Gebouwen bestemd voor extra beschermde groepen	Niet toegestaan

⁵ Voorwaarden: de contouren van het plaatsgebonden risico mogen niet over bestaande kwetsbare objecten vallen. Algemeen geldt dat de PR-contouren zoveel als technisch mogelijk dienen te worden beperkt.

⁶ Het moet worden aangetoond dat een verdere beperking van de PR-contouren (bijv. door technische maatregelen of andere terreinindeling) niet realistisch is.

⁷ Geschikt voor functies met lage bezetting (bijv. opslag). Bedrijven met publiekstrekkende functies zijn hier uitgesloten.

⁸ In de verantwoording dient extra aandacht aan bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid te worden besteed.

⁹ Een definitie van 'kwetsbare objecten' en 'extra beschermde groepen' staat in bijlage 2.

Zone waarin kwetsbare objecten zijn toegestaan, uitgangspunten en randvoorwaarden

Veiligheidsaspect	Standpunt Groningen
Vestiging nieuwe risicovolle bedrijven	Niet toegestaan
Uitbreiding bestaande risicovolle bedrijven	Niet toegestaan
Overschrijding grenswaarde PR	Niet acceptabel
Overschrijding richtwaarde PR	Niet acceptabel
Nieuwbouw binnen PAG (voor zover van toepassing)	Niet acceptabel, tenzij ¹⁰
Toename GR	Acceptabel, mits
Overschrijding OW	Niet acceptabel
Nieuwe kwetsbare objecten (zoals woningen)	Toegestaan
Uitbreiding van bestaande kwetsbare objecten	Toegestaan
Gebouwen bestemd voor extra beschermde groepen	Niet toegestaan

Toelichting

In eerste instantie lijkt het toestaan van nieuwe risicobronnen wellicht niet te passen bij een 'zo veilig mogelijke' leefomgeving. Toch is deze keuze niet in strijd met onze ambitie. De aangewezen bedrijfsterreinen zijn juist bestemd voor zware bedrijvigheid met het doel om die fysiek te scheiden van stedelijke functies. In het algemeen is op de aangewezen terreinen sprake van goed zelfredzame mensen en professionele organisaties die ook moeten voldoen aan regelgeving op het gebied van onder meer arbeidsomstandigheden en brandveiligheid. Er worden voldoende en ruime wegen aangelegd. Dit aspect komt de zelfredzaamheid, bereikbaarheid en de bestrijdbaarheid van eventuele ongelukken ten goede. Daarom achten wij de keuze voor risicovolle bedrijven verantwoord.

Een toename van het groepsrisico binnen dit aandachtsgebied is in het beginsel acceptabel, mits in de verantwoordingsplicht van het groepsrisico extra aandacht wordt besteed aan de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid. Een overschrijding van de oriëntatiewaarde wordt echter ook hier niet acceptabel geacht. Een uitgebreide motivatie van de keuze van de gemeente Groningen voor nieuwe risicovolle bedrijven staat in bijlage xxx.

Consequenties

De bovenstaande randvoorwaarden hebben op korte termijn weinig gevolgen voor de bedrijfsterreinen. Zowel risicovolle als overige bedrijven kunnen hier een veilige plek vinden. Saneringssituaties zijn uitgesloten.

Bij de volgende actualisatie van ruimtelijke plannen dient rekening te worden gehouden met de vastgestelde uitgangspunten. Voor de vestiging van nieuwe risicovolle bedrijven binnen de aangewezen bedrijfsterreinen gelden risicobeperkende voorwaarden. Via het vergunningenstelsel van de Wet milieubeheer worden de plaatsgebonden risicocontouren zoveel als technisch mogelijk beperkt en vastgelegd om de ruimte op de bedrijventerreinen zo goed mogelijk te kunnen benutten.

¹⁰ Er dienen bouwtechnische risicobeperkende maatregelen te worden genomen. Dit geldt alleen voor beperkt kwetsbare objecten. Kwetsbare objecten zijn binnen het PAG niet toegestaan.

4.3.2 Aandachtsgebied 'omgeving bestaande risicobronnen'

Beschrijving gebiedstype

Het aandachtsgebied 'omgeving bestaande risicobronnen' betreft de invloedsgebieden¹¹ rondom alle bestaande risicobronnen, zowel de transportassen als de hoge druk buisleidingen, alsmede de risicovolle inrichtingen.

Uitgangspunten en randvoorwaarden

Veiligheidsaspect	Standpunt Groningen
Vestiging nieuwe risicovolle bedrijven	Niet toegestaan
Uitbreiding bestaande risicovolle bedrijven	Niet toegestaan, tenzij ¹²
Overschrijding grenswaarde PR	Niet acceptabel
Overschrijding richtwaarde PR	Niet acceptabel
Nieuwbouw binnen PAG (voor zover van toepassing)	Niet acceptabel, tenzij ¹³
Toename GR	Acceptabel, mits ¹⁴
Overschrijding OW	Niet acceptabel ¹⁵
Nieuwe kwetsbare objecten (zoals woningen)	Toegestaan
Uitbreiding van bestaande kwetsbare objecten	Toegestaan
Gebouwen bestemd voor extra beschermde groepen	Niet toegestaan binnen de 100% letaliteitsgrens ¹⁶ voor buisleidingen alsmede het BLEVE effectgebied van transportassen. Daarbuiten toegestaan.

Toelichting

In een ideale situatie zouden wij elke toename van het groepsrisico willen voorkomen. Een groot deel van het invloedsgebied rondom de Rijkswegen en het spoor overlapt echter met stedelijk gebied. Het betreft een zone met vele stedelijke functies en een hoge dynamiek. Ontwikkelingen zijn hier niet alleen gewenst maar ronduit noodzakelijk. Vanuit dit gegeven hebben wij binnen dit type aandachtsgebied een toename van het groepsrisico in beginsel acceptabel geacht, mits er een uitgebreide verantwoording van het groepsrisico plaatsvindt met aandacht voor alle aspecten en in het bijzonder voor risicoreducerende maatregelen.

¹¹ Invloedsgebied: gebied waarin volgens bij regeling van VROM en V&W gestelde regels personen worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico

¹² Alleen acceptabel na een beoordeling van de actuele risicosituatie.

¹³ Alleen acceptabel indien maatregelen worden genomen ter reductie van het risico in combinatie met een uitgebreide bestuurlijke verantwoording. In de verantwoording dient aandacht te worden besteed aan een onderzoek naar alternatieve locaties; daarnaast extra aandacht voor bereikbaarheid, bestrijdbaarheid, beheersbaarheid, zelfredzaamheid en resteffect.

¹⁴ De toename mag niet leiden tot overschrijding van de oriëntatiewaarde. Elke toename dient te worden verantwoord.

¹⁵ Soms is in de bestaande situatie al sprake van een overschrijding van de OW. Deze situaties worden in beginsel gerespecteerd. Waar mogelijk proberen we de risico's te beperken.

¹⁶ Een aardgasleiding en een vloeistofleiding voor brandbare vloeistof kennen een zone (afstand tot de buisleiding) waarbinnen, bij het optreden van catastrofaal bezwijken van de leiding en ontsteking van het uitstromende brandbare gas of vloeistof de overlevingskans nihil is. Deze zone wordt aangeduid als de 100% letaliteitsgrens.

De gemeente Groningen heeft zelf weinig tot geen invloed op de omvang van het vervoer van gevaarlijke stoffen via het spoor en de Rijkswegen. Dit neemt natuurlijk niet weg dat er in dit gebied aan wettelijke eisen moet worden voldaan.

Extra aandacht voor PAG

In Groningen weegt de zone van het zogenaamde plasbrandaandachtsgebied (PAG) extra zwaar. Het PAG betreft de zone waarbinnen de effecten van een ongeluk met brandbare vloeistoffen een dodelijk effect hebben. Voor de wegen en het spoor ligt deze grens op 30 meter (voor de vaarwegen op 25 meter). Brandbare vloeistoffen zijn goed voor meer dan 50 % van het transport van gevaarlijke stoffen door de stad. Inachtneming van de PAG-zone beperkt de gevolgen van een mogelijk ongeluk in de stad daarom aanzienlijk. Daarom hebben wij ervoor gekozen om zeer terughoudend om te gaan met de plaatsing van nieuwe bebouwing binnen deze zone.

Over de meeste hoofdtrajecten worden veel brandbare vloeistoffen vervoerd (o.a. benzine, diesel). Bij een ongeluk kan zo een stof uit de wagen of tank vrijkomen en in brand vliegen. Dit verschijnsel heet plasbrand. Het effect dat optreedt bij een ongeval met enkel brandbare vloeistoffen is vooral warmtestraling. Binnen een zone van 30 m langs weg en spoor en binnen 25 m langs vaarwegen kunnen hierdoor slachtoffers vallen. Hierbij wordt uitgegaan van een calamiteit waarbij de gehele wagen- of tankinhoud vrijkomt. De omvang van het effect wordt beïnvloed door de oppervlakte van de plasbrand. Voor trajecten waarover veel brandbare vloeistoffen worden vervoerd, zijn de zogenaamde Plasbrand Aandachtsgebieden (PAG) aangewezen van 25 meter respectievelijk 30 meter.

Consequenties

Bovenstaande uitgangspunten hebben de volgende concrete consequenties voor de omgeving van bestaande risicobronnen. Bestaande objecten bestemd voor groepen minder zelfredzame personen kunnen worden gerespecteerd aangezien overal aan de wettelijke norm wordt voldaan. Er is namelijk geen overschrijding van de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico.

Nieuwe objecten bestemd voor extra beschermde groepen worden in de zone dicht bij de bron in principe niet toegestaan, tenzij nut en noodzaak van de ontwikkeling zwaarder wegen dan de overige aspecten.

Nieuwbouw van kwetsbare objecten en uitbreiding van bestaande kwetsbare objecten blijft mogelijk, maar wordt gekoppeld aan de invloed op het groepsrisico. Zowel bij nieuwe ontwikkelingen als bij de actualisering van bestemmingsplannen worden de geformuleerde uitgangspunten in acht genomen.

4.3.3 Aandachtsgebied 'Stedelijk gebied buiten invloedsgebied risicobronnen'

Beschrijving gebiedstype

Het aandachtsgebied 'stedelijk gebied buiten invloedsgebied risicobronnen' betreft alles buiten de invloedsgebieden van risicobronnen binnen de bebouwde kom. Binnen dit gebiedstype bevinden zich diverse functies, zoals woon- en kantoorgebieden en ook delen van bedrijfsterreinen.

Uitgangspunten en randvoorwaarden

Veiligheidsaspect	Standpunt Groningen
Vestiging nieuwe risicovolle bedrijven	Niet toegestaan
Uitbreiding bestaande risicovolle bedrijven	Niet toegestaan
Overschrijding grenswaarde PR	Niet van toepassing; externe veiligheid speelt geen rol
Overschrijding richtwaarde PR	Niet van toepassing; externe veiligheid speelt geen rol
Toename GR	Niet van toepassing; externe veiligheid speelt geen rol
Overschrijding OW	Niet van toepassing; externe veiligheid speelt geen rol
Nieuwe kwetsbare objecten (zoals woningen)	Toegestaan
Uitbreiding van bestaande kwetsbare objecten	Toegestaan
Gebouwen bestemd voor extra beschermde groepen	Toegestaan

Toelichting

Ontwikkelingen binnen dit gebiedstype behoeven geen aandacht vanuit het oogpunt van externe veiligheid. De ontwikkelingen vinden buiten de invloedsgebieden plaats (aandachtsgebied 2). Daarom speelt externe veiligheid geen rol.

Consequenties

Binnen dit type aandachtsgebied hebben wij de vestiging van nieuwe risicovolle inrichtingen niet toegestaan. Dit houdt in dat bij actualisatie van bestemmingsplannen nieuwe BEVI-inrichtingen zullen worden uitgesloten. Verder behoeven geen maatregelen te worden gekoppeld aan nieuwe ontwikkelingen.

4.3.4 Buitengebied buiten invloedsgedebied risicobronnen

Beschrijving gebiedstype

Het aandachtsgebied ‘buitengebied buiten invloedsgedebied risicobronnen’ betreft alle gebieden buiten de bebouwde kom én buiten het aandachtsgebied ‘omgeving bestaande risicobronnen’.

Uitgangspunten en randvoorwaarden

Veiligheidsaspect	Standpunt Groningen
Vestiging nieuwe risicovolle bedrijven	Niet toegestaan
Uitbreiding bestaande risicovolle bedrijven	Niet toegestaan
Overschrijding grenswaarde PR	Niet van toepassing; externe veiligheid speelt geen rol
Overschrijding richtwaarde PR	Niet van toepassing; externe veiligheid speelt geen rol
Toename GR	Niet van toepassing; externe veiligheid speelt geen rol
Overschrijding OW	Niet van toepassing; externe veiligheid speelt geen rol
Nieuwe kwetsbare objecten (zoals woningen)	Toegestaan
Uitbreiding van bestaande kwetsbare objecten	Toegestaan
Gebouwen bestemd voor extra beschermde groepen	Toegestaan

Toelichting

Ontwikkelingen binnen dit gebiedstype behoeven nauwelijks aandacht vanuit het oogpunt van externe veiligheid. De ontwikkelingen vinden buiten de ‘buffer’ plaats in een gebied met lage personendichtheid. Een toename van het groepsrisico is daarom niet aan de orde.

Consequenties

Binnen dit type aandachtsgebied hebben wij de vestiging van nieuwe risicovolle inrichtingen niet toegestaan. Dit houdt in dat bij actualisatie van bestemmingsplannen nieuwe BEVI-inrichtingen zullen worden uitgesloten. Verder behoeven geen maatregelen te worden gekoppeld aan nieuwe ontwikkelingen.

Bijlagen

Bijlage 1: begrippenlijst

Bijlage 2: definitie kwetsbare objecten en beschermde groepen

Bijlage 3: omgang met risicovolle bedrijven

Bijlage 4: overzichtskaart aandachtsgebieden

Bijlage 5: overzicht risicovolle bedrijven

Bijlage 1: Begrippenlijst

Afstanden

Afstanden tussen gevaarlijke activiteiten en objecten buiten de inrichting. Gevarenczones c.q. zone-indeling binnen de inrichting, zoals voor gas- of stofontploffingsgevaar, waarbij veiligheidsafstanden rondom en tussen objecten binnen de inrichting zijn vastgesteld, blijven hierbij buiten beschouwing.

Basisnet Vervoer Gevaarlijke Stoffen

Het (nog wettelijk vast te stellen) Basisnet heeft als doel om bij de toewijzing van vervoercapaciteit over een transportas rekening te houden met een vastgelegde risicoruimte. Deze risicoruimte dient dan tevens als randvoorwaarde voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Beperkt kwetsbare objecten

Ter plaatse van deze objecten moet aan de richtwaarden van het BEVI worden voldaan. Beperkt kwetsbare objecten zijn bijvoorbeeld kleine kantoorgebouwen, verspreid staande woningen etc. Zie ook kwetsbare objecten en bijlage 2.

Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI)

Op 27 oktober 2004 is het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen van kracht geworden. In het BEVI zijn risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd. Het besluit verplicht het bevoegd gezag op grond van de Wet Milieubeheer en Wet op de ruimtelijke ordening afstand te houden tussen de gevoelige objecten en risicovolle bedrijven. Tevens beperkt het besluit het totaal aantal personen dat zich in de directe omgeving van een risicovol bedrijf mag bevinden. Gemeenten en provincies moeten de normen uit het besluit naleven bij het opstellen en wijzigen van bestemmingsplannen en bij het verlenen van milieuvergunningen. Tevens moet de brandweer om advies worden gevraagd. Afstemming tussen de drie taakvelden ruimtelijke ordening, milieu en rampenbestrijding is zodoende van groot belang.

Besluit Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS)

Inventarisatie van risicorelevante bedrijven is verplicht in kader van het RRGS. De resultaten zijn opgenomen in de RRGS website (www.risicoregister.nl)

Besluit risico's zware ongevallen (BRZO 1999)

In dit besluit worden regels gesteld aan bedrijven die gevaarlijke stoffen opslaan of gebruiken. Aan de hand van de hoeveelheid gevaarlijke stoffen is er een lage en hoge drempelwaarde ingesteld. Bedrijven die de lage drempelwaarde overschrijden, moeten een beleid ontwikkelen om zware ongevallen te voorkomen: het Preventiebeleid zware ongevallen (PBZO). Bedrijven die boven de hoge drempelwaarde vallen, moeten een veiligheidsrapportage (VR) opstellen. BRZO-bedrijven moeten tevens beschikken over een veiligheidsbeheersysteem (VBS).

Bestaande situaties

Een op het tijdstip van inwerkingtreding van het BEVI:

- geldende WM-vergunning;
- vastgesteld bestemmingsplan of vrijstellingsbesluit op grond waarvan de bouw of vestiging van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten is toegelaten;
- aanwezige kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten.

Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag is de overheidsorganisatie die verantwoordelijk is voor de naleving van bepaalde wetgeving. In de regel is de gemeente of de provincie het bevoegd gezag, maar een waterschap of ministerie kunnen ook bevoegd gezag zijn. Deze verantwoordelijkheid kan bestaan uit het afgeven van vergunningen, maar ook uit handhaving en het vaststellen van een bestemmingsplan. Dat is zorgen dat de regels worden nageleefd. Beheerders van (water)wegen, concessiehouders van buisleidingen en de bedrijven zijn echter op de eerste plaats verantwoordelijk voor de veiligheid en het naleven van de regels.

Bijzonder kwetsbare groepen:

Groepen personen die op basis van beperkte zelfredzaamheid, extra bescherming behoeven tegen veiligheidsrisico's. Wij hebben de volgende groepen als 'bijzonder kwetsbaar gedefinieerd:

- minderjarige personen;
- zieken;
- ouderen, bejaarden;
- gehandicapten; doven, slechtzienden, personen die op een andere manier fysiek beperkt zijn.

Zie ook bijlage 2.

BLEVE

Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion. Fenomeen dat kan optreden wanneer een drukvat met een tot vloeistof verdicht gas (zoals LPG) in één keer bezwijkt, bijvoorbeeld als gevolg van een hoge warmtebelasting door een externe brand. Er ontstaat dan een wolk van damp en vloeistofdruppeltjes. Bij onmiddellijke ontsteking brandt de wolk van buitenaf explosief af. Er ontstaat een vuurbal.

Blootstelling

Concentratie of intensiteit die een persoon bereikt, uitgedrukt in concentratie of intensiteit en tijdsduur.

Bronmaatregel

Maatregel bij de bron van risico's, gericht op het wegnemen of terugdringen van de oorzaken van de gevaren.

Brzo

Het Brzo 1999 en het Rrzo 1999 stellen eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland ten aanzien van de preventie en de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Daarnaast wordt in het Brzo 1999 de wijze waarop de overheid daarop moet toezien geregeld. Provincies en gemeenten spelen hier als coördinerend bevoegd gezag Wet milieubeheer (Wm) een centrale rol.

Buisleiding

Ondergrondse of bovengrondse pijpleiding bestemd voor het transport van gevaarlijke stoffen, niet liggend op het terrein van een inrichting. Voor gasleidingen geldt een druk hoger dan 16 bar.

Categoriale inrichtingen en niet-categoriale inrichtingen

Categoriale inrichtingen hebben als kenmerk: één risicobepalende stof of één risicobepalende activiteit. 90% van de BEVI-inrichtingen zijn categoriaal. Dit zijn (binnen randvoorwaarden):

- LPG-tankstations
- Grote opslagen van gevaarlijke stoffen en bestrijdingsmiddelen
- Ammoniakoelinstallaties
- Overige nog aan te wijzen inrichtingen

Niet-categoriale inrichtingen hebben zodanige kenmerken dat een specifieke risicoanalyse moet worden uitgevoerd. 10% van de BEVI-inrichtingen zijn niet-categoriale inrichtingen. Dit zijn (binnen randvoorwaarden):

- Brzo-inrichtingen
- Stuwadoorsbedrijven
- Aangewezen spoorweginplantementen
- Overige nog aan te wijzen inrichtingen

Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen

In augustus 2004 is de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen uitgekomen, in samenwerking met de ministeries V&W, VROM en BZK. Uitgangspunten hierbij zijn de Nota risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (RNVGS) en het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen

(BEVI). Een algemene maatregel van bestuur (AMvB) externe veiligheid transport gevaarlijke stoffen is in voorbereiding.

Contour

Lijn op de kaart getrokken door punten met een gelijkwaardige waarde, bijvoorbeeld van het plaatsgebonden risico.

Effect

De effecten en gevolge van:

- Explosie: het ontstaan van drukgolf en/of warmtestraling;
- Brand;
- Toxisch; gevaar van vergiftiging door giftige gasen of dampen.

Effectgebied

Het effectgebied van een risicobron geeft aan tot op welke afstand er directe gezondheidseffecten kunnen zijn als er een ernstig ongeval bij een risicobron plaatsvindt. De kans dat er een ongeluk gebeurt, is in het effectgebied niet verrekend. Dit is het belangrijkste verschil met risicocontouren.

Explosie

Een explosie of ontploffing geeft een korte maar krachtige drukgolf en een kortdurende, hevige warmtestraling. Dit zijn de belangrijkste veroorzakers van letsel bij mensen in de buurt van een explosie. Ook brokstukken als bijvoorbeeld glasscherven, die door de drukgolf rondvliegen, kunnen levensgevaarlijke verwondingen veroorzaken. Explosies kunnen optreden bij:

- brandbaar gas; bijvoorbeeld aardgas, propaan, butaan of LPG;
- sommige vluchtige vloeistoffen;
- patronen en andere munitie;
- professioneel en consumentenvuurwerk;
- sommige producten zoals kunstmest;
- stof van bijvoorbeeld voedingsmiddelen, graan of hout.

Geprojecteerd object

Nog niet aanwezig object dat op grond van het vigerende bestemmingsplan toelaatbaar is.

Gevaarlijke stoffen

Gevaarlijke stoffen zijn stoffen waarvan het gebruik, het transport of de opslag, risico's met zich meebrengt. Het kan gaan om explosiegevaar, brand, giftigheid of radioactiviteit. De gevaren zijn vaak de keerzijde van nuttige eigenschappen van die stoffen. Het zijn vaak brandstoffen, of grondstoffen voor nuttige producten zoals medicijnen, kunststoffen en kunstmest of hulpstoffen die voor allerlei doeleinden worden gebruikt, bijvoorbeeld voor koelen, reinigen of conserveren. Daarnaast kan het ook om afvalstoffen gaan.

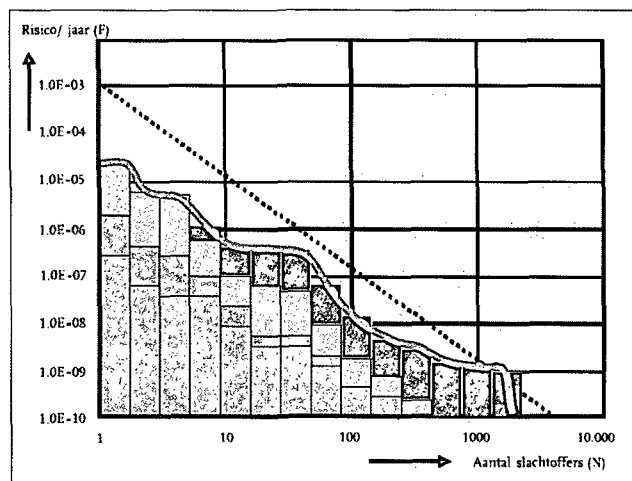
Grenswaarde

Grenswaarde als bedoeld in artikel 5.1 van de Wet Milieubeheer. Van een grenswaarde mag niet worden afgeweken.

Groepsrisico

Het groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp met gevaarlijke stoffen en het mogelijke aantal slachtoffers. Het groepsrisico geeft aan hoe groot de kans is dat bij een dergelijk ongeval 10, 100 of 1000 dodelijke slachtoffers tegelijk vallen. Hierbij wordt wel rekening gehouden met het aantal personen in de omgeving van de risicobron. Het groepsrisico is daardoor een maatstaf voor de verwachte omvang van een ramp. Voor het groepsrisico speelt ook de volgende factor mee: Het aantal potentiële slachtoffers in de omgeving van de activiteit. Dit hangt af van de hoeveelheid én spreiding van de bevolking en de effecten van de gevaarlijke stof bij een ongeluk. Het groepsrisico neemt dus

ook toe als er meer personen in de omgeving gaan wonen of werken. Hieronder is een FN-diagram weergegeven met daarin als voorbeeld een FN-curve en tevens de oriëntatiewaarde.

Verantwoordingsplicht

Op grond van artikel 12 en 13 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI) moet het groepsrisico van zogenoemde risicobedrijven kunnen worden verantwoord. Het gaat hier om een bestuurlijke afweging waarbij de vraag aan de orde is of de omvang van een zwaar ongeval, gegeven de kans daarop, maatschappelijk kan worden aanvaard.

Voor de invulling van de verantwoordingsplicht is nadrukkelijk gekozen voor een aanpak die gericht is op de gezamenlijke betrokkenheid van het bevoegd gezag, de Veiligheidsregio en het risicobedrijf. Deze partijen moeten er dus samen voor zorgen dat externe veiligheid een volwaardige plaats krijgt in de besluitvorming.

Inrichting

Het woord inrichting komt onder andere uit de Wet milieubeheer. Het betreft bedrijven die vallen onder een AmvB ex. 8.40 van de Wet milieubeheer of inrichtingen waarvoor een milieuvergunning noodzakelijk is.

Invloedsgebied

Gebied waarin volgens de regeling van de minister vast te stellen regels personen worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico. Het invloedsgebied van het groepsrisico bij bedrijven is het gebied tot de 1% letaliteitsgrens, behalve voor LPG-tankstations, waar het invloedsgebied op 150 meter is gesteld. De 1%-letaliteitgrens geeft de afstand aan van de risicovolle inrichting of transportroute tot een punt waarbij een daar aanwezige persoon nog een kans van 1% heeft om te overlijden ten gevolge van een ongeval binnen de inrichting. Het invloedsgebied voor het groepsrisico langs transportroutes is 200 meter rondom de weg, het water en het spoor 30 en meter rondom de ondergrondse aardgasleiding.

Kans op dodelijke slachtoffers

Bij externe veiligheid wordt gesproken van risico's. Hierbij gaat het om de kans dat er een ongeval gebeurt waarbij het effect is dat er dodelijke slachtoffers kunnen vallen. Het gaat hierbij om slachtoffers die direct binnen 2 a 3 weken overlijden ten gevolge van dat ongeval. Naast het effect dat er dodelijke slachtoffers kunnen vallen, kunnen er ook veel gewonden zijn.

Het effectgebied van een risicobron geeft aan tot op welke afstand er directe gezondheidseffecten kunnen zijn als er een ernstig ongeval bij de risicobron plaatsvindt. De effectbenadering is dan ook vooral van belang bij de repressietaak van de hulpverleningsdiensten, want het geeft het gebied aan waarbinnen zij moeten optreden. Over het algemeen kan het aantal gewonden worden gekoppeld aan het aantal dodelijke slachtoffers aangezien met het beperken van de kans op dodelijke slachtoffers tevens de kans op gewonden wordt verkleind. Ook de voorbereiding op en de bestrijding van de

effecten van een ongeval en de nazorg hebben zowel betrekking op gewonden als dodelijke slachtoffers.

Kwantitatieve risicoanalyse

Berekening van het plaatsgebonden risico en/of het groepsrisico met behulp van fysisch-chemische modellen, kansberekenningsmethoden etc. (vaak aangeduid met QRA).

In Nederland zijn standaardmethoden beschreven in diverse CPR-richtlijnen. Voor BEVI-inrichtingen geeft de Regeling externe veiligheid inrichtingen (REVI) de randvoorwaarden aan op welke wijze een kwantitatieve risicoanalyse moet worden uitgevoerd.

Kwetsbare objecten

Ter plaatse van deze objecten moet aan de grenswaarden van het BEVI worden voldaan. Kwetsbare objecten zijn bijvoorbeeld woningen, ziekenhuizen, grote kantoorgebouwen etc.

Zie ook beperkt kwetsbare objecten en bijlage 2.

Nieuwe situaties

Het betreft situaties na inwerkingtreding van het BEVI (oktober 2004):

- het oprichten van een inrichting;
- het veranderen van een bestaande inrichting waarvoor een milieuvergunning nodig is en waarbij de verandering nadelige gevolgen heeft voor het Plaatsgebonden Risico;
- een bestemmingsplan dat wordt vastgelegd of herzien (inclusief goedkeuring ervan);
- een vast te stellen wijziging-, uitwerking- of vrijstellingsbesluit en de in verband daarmee af te geven verklaring van geen bezwaar;
- besluiten die betrekking op de vervangende nieuwbouw en de opvulling van gaten binnen de aaneengesloten bebouwing in bestaand stedelijk gebied.

Zie ook bestaande situaties.

Oriëntatiewaarde

Betreft een toetsingswaarde (die het karakter heeft van een oriëntatiewaarde), waarvan het bevoegd gezag gemotiveerd mag afwijken. Een oriëntatiewaarde heeft in tegenstelling tot een grens-en richtwaarde geen juridische status.

PBZO-bedrijf

In het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 1999) zijn criteria opgenomen waarmee wordt bepaald welke bedrijven een risico van zware ongevallen met zich meebrengen. Onderscheid wordt gemaakt tussen BRZO-bedrijven van zware en lichte categorie. Deze lichte categorie wordt ook wel 'PBZO-bedrijven' genoemd. Bedrijven van de lichte categorie moeten onder andere een 'preventiebeleid zware ongevallen' hebben en een veiligheidsbeheerssysteem.

Plaatsgebonden Risico (PR)

Het plaatsgebonden risico is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron (inrichting of transportroute), aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft. In het plaatsgebonden risico zijn in het kort twee verschillende kansen verwerkt:

- de kans dat een ramp, zoals het ontsnappen van een gevaarlijke stof, plaatsvindt;
- de kans dat een persoon daadwerkelijk overlijdt als gevolg daarvan

Deze kans mag conform het BEVI en de circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen maximaal 1 op een miljoen (10⁻⁶) per jaar zijn. De norm van 10⁻⁶ per jaar geldt ten aanzien van kwetsbare objecten als grenswaarde, die niet mag worden overschreden, en ten aanzien van beperkt kwetsbare objecten als richtwaarde. Rondom een inrichting of transportroute bestaat op sommige plaatsen hetzelfde risico. Deze plaatsen kunnen als een lijn (een risicocontour) op een kaart gezet worden.

Plasbrand

Bij uitstroming van een brandbare vloeistof ontstaat een plas op de grond. Bij ontsteking ontstaat een plasbrand die leidt tot een warmtestraling in de omgeving.

Plasbrandaandachtsgebied (PAG)

Gebied tussen de PR max en 25 (binnenvaart)/30 (spoor/weg)/40 (zeevaart) meter waarbij in RO plannen rekening dient te worden gehouden met de effecten van een plasbrand.

QRA

Quantitative Risk Assessment, ofwel kwantitatieve risicoanalyse

Register risicosituaties gevaarlijke stoffen (RRGS)

Het RRGS is een centraal landelijk register met gegevens over risicosituaties die in Nederland bestaan rond het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Deze gegevens worden beheerd door het RIVM en via internet op een risicokaart gepresenteerd. Daarnaast worden deze gegevens gebruikt in plaatselijke risicokaarten die ook andere risicosituaties tonen (www.risicoregister.nl).

REVI

Regeling Externe Veiligheid Inrichtingen. Deze regeling bevat regels met betrekking tot de aan te houden afstanden en de wijze van berekening van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico voor inrichtingen die onder het BEVI vallen. De regeling is gelijk met het BEVI dat op 27 oktober 2004 in werking is getreden.

Richtwaarde

Richtwaarde als bedoeld in artikel 5.1 van de wet Milieubeheer ten aanzien van het niveau van het plaatsgebonden risico. Van een richtwaarde mag slechts om gemotiveerde reden worden afgeweken.

Risicoafstand

De risicoafstand is de afstand tussen het insluitsysteem, waarbinnen zich de gevaarlijke stof bevindt (bron) en de PR=10-6 contour. De keuze voor deze contour hangt samen met de wettelijke grens- en richtwaarden opgenomen in het BEVI.

Risicobron

De plaatsen waar risico's vandaan (kunnen) komen, worden risicobronnen genoemd. Het betreft hierbij:

- bedrijven waar gevaarlijke stoffen worden gemaakt, gebruikt of opgeslagen;
- routes en pijpleidingen waarover of –door gevaarlijke stoffen worden getransporteerd.

Risicocontouren

Een risicocontour geeft aan hoe hoog in de omgeving de overlijdenskans is door een ongeval met een risicobron. Deze contourlijnen kan men vergelijken met de gewone hoogtelijnen op een kaart: binnen de contour is het risico groter, buiten de contour is het risico kleiner.

Risicokaart

Een risicokaart laat zien waar risicobronnen liggen. Het gaat daarbij om risicobronnen waardoor mensen direct letsel kunnen oplopen. Bijvoorbeeld gevaarlijke stoffen en andere relevante risico's, zoals overstromingen. In totaal kunnen de risico's van een drietal verschillende ramptypen op kaart worden getoond. Maar er zijn ook risicokaarten waarop alleen risicosituaties met gevaarlijke stoffen staan.

Route gevaarlijke stoffen

Voor de routing van gevaarlijke stoffen is de Wet vervoer gevaarlijke stoffen van belang. Alle rijkswegen (enkele tunnels onder belangrijke vaarwegen daargelaten) en de meeste provinciale wegen zijn aangewezen als route gevaarlijke stoffen. Gemeenten mogen voor de zogenaamde routeplichtige stoffen gemeentelijke wegen binnen hun grenzen aanwijzen waarover deze gevaarlijke stoffen mogen

worden vervoerd (en daarbuiten dus niet). Reden voor routing zijn bijvoorbeeld kwetsbare situaties, zoals dichte bebouwing, de aanwezigheid van een ziekenhuis of de ligging van een waterwingebied. De gemeente kan vervolgens ook vrijstelling verlenen aan bedrijven als deze hiertoe een verzoek indienen.

Transportas of transportroute

Transport van gevaarlijke stoffen vindt vooral plaats over de weg, over het water, per spoor en door buisleidingen.

Veiligheidszone

Een door bevoegd gezag bepaalde zone waarbinnen zich geen kwetsbare objecten mogen bevinden.

Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs)

De Wet vervoer gevaarlijke stoffen gaat over het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, per spoor en via binnenwateren. Onder de wet hangt het Besluit vervoer gevaarlijke stoffen en drie ministeriële regelingen met internationale voorschriften voor vervoer over weg, per spoor en over water. Hierin zijn routeplichtige stoffen aangewezen, waarvoor de gemeente routes mag aanwijzen. De handhaving van de Wvgs wordt uitgevoerd door de Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW). De gemeentelijke invloed bij transporten met gevaarlijke stoffen is beperkt.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid geeft aan in welke mate de aanwezigen in staat zijn om zich op eigen kracht in veiligheid te brengen. De zelfredzaamheid kan positief beïnvloed worden door:

- de voorzieningen in het gebied waarmee vluchten mogelijk wordt gemaakt (infrastructurele mogelijkheden);
- de fysieke mogelijkheden van de aanwezige populatie om te vluchten;
- de mate waarin men is voorbereid op de eventuele noodzaak om te vluchten of hiertoe tijdig instructies ontvangt (mentale mogelijkheden).

Bijlage 2: definitie kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten

In ons externe veiligheidsbeleid gaat extra aandacht uit naar de bescherming van kwetsbare objecten en minder zelfredzame groepen. Voor de definitie van kwetsbare objecten zoeken wij in eerste instantie aansluiting bij de omschrijving uit het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI). Deze wordt hieronder weergegeven. Wij verklaren deze lijst ook van toepassing voor transportassen.

Kwetsbaar object:

- Woningen, niet zijnde woningen als bedoeld in bij beperkt kwetsbare bestemmingen;
- Gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, zoals:
 - ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
 - scholen, of
 - gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor dagopvang van minderjarigen.
- Gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, zoals:
 - kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1.500 m² per object, of
 - complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk bruto vloeroppervlak meer dan 1.000 m² bedraagt en winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m² per winkel, voor zover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd;
- Kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen.

Het BEVI geeft tevens een overzicht van zogenaamde beperkt kwetsbare objecten.

Beperkt kwetsbaar object:

- Verspreid liggende woningen van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen per hectare en dienst- en bedrijfswoningen van derden;
- Kantoorgebouwen, voor zover zij niet onder de kwetsbare objecten vallen;
- Hotels en restaurants, voor zover zij niet onder de kwetsbare objecten vallen;
- Winkels, voor zover zij niet onder de kwetsbare objecten vallen;
- Sporthallen, zwembaden en speeltuinen;
- Sport- en kampeertreinen en terreinen bestemd voor recreatieve doeleinden, voor zover zij niet onder de kwetsbare objecten vallen;
- Bedrijfsgebouwen, voor zover zij niet onder de kwetsbare objecten vallen;
- Objecten die met de onder de voornoemde punten gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voor zover die objecten geen kwetsbare objecten zijn, en
- Objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of elektriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voor zover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval.

Tenslotte definiëren wij een aantal extra te beschermen groepen. Dit betreft groepen personen met beperkte zelfredzaamheid. Als gevolg hiervan behoeven zij extra bescherming.

- jonge kinderen;
- zieken;
- ouderen, bejaarden;
- gehandicapten, zoals doven en slechthzienden en personen met een fysieke beperking.

Bijlage 3: Omgang met risicovolle bedrijven

Uitsluiten versus gecontroleerd toestaan

Wat betekent de ambitie voor de vestiging van nieuwe bedrijven met een risicocontour?

Kunnen en willen wij dergelijke bedrijven nog toestaan binnen de gemeente?

Om ook voor bedrijven een aantrekkelijke stad te blijven, hebben wij ervoor gekozen, om binnen onze gemeente ruimte te bieden aan potentieel risicovolle bedrijven, maar dan onder voorwaarden. De gemeente geeft aan, waar en hoe de vestiging mogelijk is. Op deze manier sluiten wij gewenste bedrijfsontwikkeling niet uit maar borgen wij tegelijk ons eigen hoog veiligheidsniveau. Uitgangspunt blijft dat risicovolle activiteiten en kwetsbare functies zoveel mogelijk van elkaar worden gescheiden binnen de gemeente Groningen.

Twee aangewezen locaties voor risicovolle bedrijven

Op twee bedrijfsterreinen aan de rand van de gemeente wil de gemeente ruimte bieden aan nieuwe risicovolle bedrijvigheid. Het betreft de bedrijfsterreinen Westpoort en Eemspoort Zuid. Binnen deze bedrijfsterreinen onderscheiden wij twee verschillende zones. Nieuwe risicovolle bedrijven zijn welkom binnen de aangewezen zones van de twee bedrijfsterreinen onder bepaalde voorwaarden. Dit betekent dat zij zich binnen de aangewezen zones mogen vestigen met in acht neming van de maximale risicocontouren.

Beide terreinen liggen ver af van de woonomgeving en dicht bij de potentiële bevoorradingsroutes. Hierdoor worden transporten door de stad beperkt. De bevolkingsdichtheden zijn hier lager en verblijfstijden in vergelijking met woonwijken beduidend korter. Clustering van risicobedrijven op deze bedrijventerreinen ligt daarom voor de hand. Hierdoor wordt een optimale scheiding van bron en ontvanger bereikt.

Risicobeperkende voorwaarden

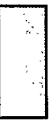

Voor de vestiging van nieuwe risicovolle bedrijven binnen de zones van de aangewezen bedrijfsterreinen gelden risicobeperkende voorwaarden. Via het vergunningenstelsel van de Wet milieubeheer worden de plaatsgebonden risicocontouren zoveel als technisch mogelijk is beperkt en vastgelegd om de ruimte op de bedrijventerreinen zo goed mogelijk te kunnen benutten. Het feit dat bedrijven met een risicocontour in deze gebieden toegestaan zijn, betekent niet dat deze gebieden alleen bestemd zijn voor dergelijke inrichtingen. Ook 'normale' bedrijven zijn welkom. Alleen kwetsbare objecten sluiten wij uit binnen de zones voor risicovolle bedrijven.

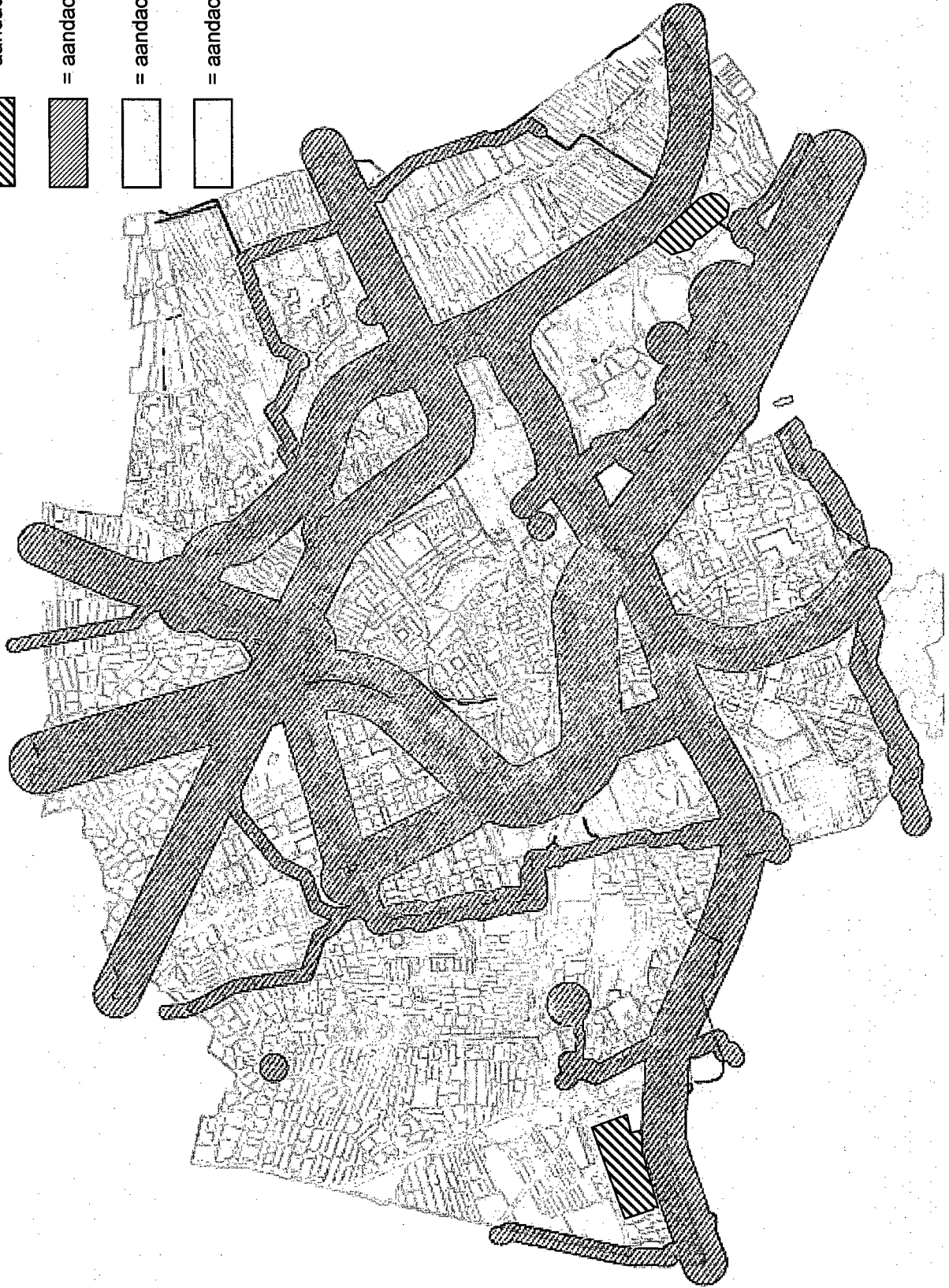
Overige terreinen

Buiten de aangewezen zones wordt vestiging van nieuwe risicobedrijven niet toegestaan. Bestaande risicovolle inrichtingen die zich op andere plaatsen bevinden dan de twee aangewezen terreinen, kunnen hun activiteiten uiteraard voortzetten, met in acht neming van de geldende regels en normen. Uit de inventarisatie van de risico's blijkt dat de aanwezigheid van de bestaande risicobedrijven niet leidt tot knelpunten in Groningen. Uitbreiding van de bestaande inrichtingen kan, echter alleen onder voorwaarden. Zo mogen de risicocontouren van een bestaande inrichting door een uitbreiding niet groter worden. Bij beëindiging en/of vertrek van de inrichtingen kunnen de bestemmingen dan worden aangepast.

Bij nieuwe of te herziene bestemmingsplannen voor alle gebieden anders dan de aangewezen terreinen zullen nieuwe risicovolle inrichtingen uitgesloten worden. Vestiging van nieuwe risicobedrijven wordt dan uitsluitend mogelijk gemaakt op de twee aangewezen bedrijfsterreinen.

Bijlage 4: Overzichtskaart aandachtsgebieden

- Legenda**
- = aandachtsgebied 1
 - = aandachtsgebied 2
 - = aandachtsgebied 3
 - = aandachtsgebied 4

Bijlage 5: Overzicht risicovolle bedrijven

Bedrijf	Adres	Type
1 CSM Suiker	Fabriekslaan 12	opslag SO ₂
2 Smurfit Kappa Solidboard	Halmstraat 1	LPG, opslag gevaarlijke stoffen
3 BIM Tankstation	Hoendiep 94	LPG
4 Gulf (Century)	Paterswoldseweg 139	LPG
5 Chemproha, Chemiegroothandel	Duinkerkenstraat	opslag gevaarlijke stoffen (chemicaliën)
6 Milieudienst gemeente Groningen	Duinkerkenstraat 45	LPG
7 ARCG KGA Depot	Duinkerkenstraat 99	opslag gevaarlijke stoffen (gevaarlijk afval)
8 Simmeren Schroot	Winschoterweg 1-A	opslag gevaarlijke stoffen (accuzuur e.d.)
9 PerkinElmer	Rigaweg 22	opslag gevaarlijke stoffen (chemicaliën)
10 Esso Benzinstation	Europaweg 6	LPG
11 Q8 Tankstations	Laan 1940-1945 300	LPG
12 Veldma Groningen BV	Friesestraatweg 231	LPG
13 BIM Tankstation	Friesestraatweg 432	LPG
14 AOG B.V.	Van der Hoopstraat 15	opslag brandbare vloeistoffen
15 Total Tankstation Ronda	Ulgersmaweg 38	LPG
16 Euro Kartracing	Kardingerweg 50	LPG
17 Q8 Groningen Oost	Rijksweg 130	LPG
18 Allesco ESSO Center	Rollen 16	opslag brandbare vloeistoffen

